

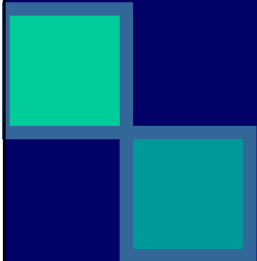

**Elektronické platební
prostředky, platební karty,
platební systémy**

Předmět Platební styk, Jaro 2008

*Mgr. Bc. Libor Kyncl
Právnická fakulta Masarykovy
univerzity*

Základní body prezentace

-
- Elektronické platební prostředky
 - Elektronické peněžní prostředky
 - Platební karty
 - 3D-Secure
 - Dohled ČNB
 - Instituce elektronických peněz
-

Elektronické platební prostředky

- 1) prostředek vzdáleného přístupu k peněžní hodnotě
 - 2) elektronický peněžní prostředek
 - - § 15 odst. 1 písm. a) a b) zákona o platebním styku
 - - jednotlivé druhy obsahují řadu prakticky používaných prostředků
-

Elektronické peněžní prostředky

- Užší než elektronické platební prostředky
 - Prostředek je nabit penězi
 - Uchovává hodnotu v počítačové paměti
 - Je přijímán jako platební prostředek i jinými osobami než vydavatelem – rozdíl např. proti kartám v menze MU
 - V praxi např. karty autobusových přepravců – prodej jízdenek
 - Elektronické peníze = ekvivalent klasických peněz bez hmotné podoby – obsaženy v elektronickém peněžním prostředku
-

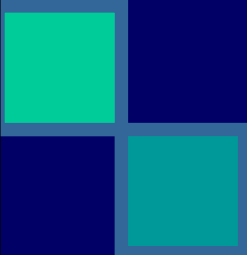

Prostředek vzdáleného přístupu k peněžní hodnotě

- - umožní přístup na účet (např. běžný účet) a provedení platby ve prospěch třetí osoby nebo výběr hotovosti
 - - platební karty
 - - homebanking, internetbanking, M-platby přes mobil, dárcovské SMS
-

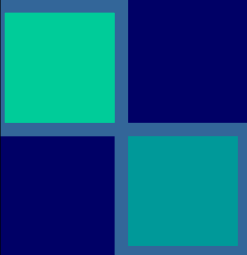

Dělení platebních karet I

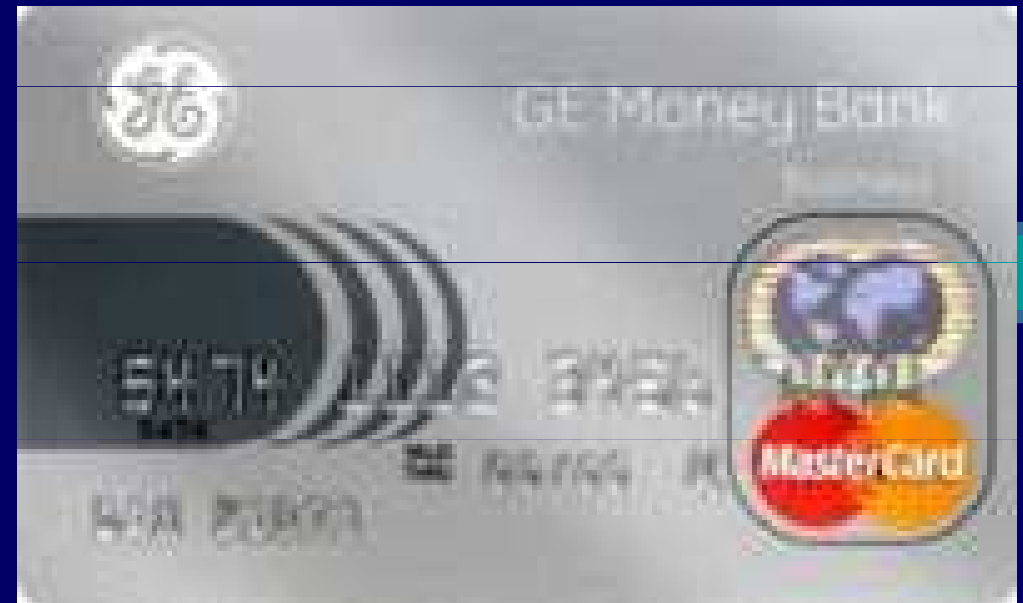
-
- Debetní (napojení na běžný účet)
 - Kreditní (napojení na úvěr, nutno splatit)
 - Charge (obdoba kreditní karty, nutné ji splácet dávkově vždy po uplynutí termínu)
 - Nákupní úvěrové (kreditní karty vydávané nebankovními institucemi – spotřebitelské úvěry)
 - Tzv. odložený debet
-

Dělení platebních karet II

-
- Elektronické (klasická karta – čip nebo magnetický proužek)
 - Embosované (vyražené vystouplé údaje)
 - Plně elektronické karty ve formě čísla a verifikačního kódu (karta fyzicky neexistuje)
 - =====
 - Domácí x mezinárodní
-

Příklady karet

- Která z nich je embosovaná a která elektronická?

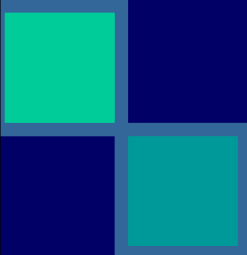

Způsoby použití platebních karet

- Bankomat = ATM (Automated Teller Machine) – banka vs. držitel karty
 - Terminál u obchodníka (použije se magnetický proužek nebo čip)
 - Imprinter u obchodníka (pouze embosované karty, tzv. Žehlička, použití ve vlacích, luxusních restauracích a hotelích)
 - Internetové platební terminály (př. 3D-Secure)
-

3D-Secure

-
- Zabezpečená aplikace České spořitelny v ČR
 - Vychází ze služeb poskytovaných kartovými asociacemi VISA, MasterCard
 - Zajišťuje přijímání karet na internetu
 - Může v něm být využita i plně elektronická karta
 - Obchodník vůbec nemá přístup k informacím o účtu zákazníka – transakce jde k obchodníkovi přes banku – předchází krádežím údajů o kartách, více právních vztahů při této transakci
-

Rozhodování sporů v oblasti el. platebních prostředků

- Finanční arbitr
 - - jedná ve správním řízení, speciální správní orgán pro tuto oblast, viz seminář o finančním arbitrovi
 - Soud
 - - spory řešeny v rámci občanského soudního řízení
-

Povinnosti vydavatele el. platebních prostředků

- Povinnost zpětné výměny
 - Informovat ČNB o změně obchodních podmínek bez zbytečného odkladu
 - Osoby jiné než banky smějí vydávat elektronické platební prostředky pouze po předchozím souhlasu ČNB
 - Oznamují ČNB objem el. peněz a množství vydaných EPP (30.6., 31.12.)
-

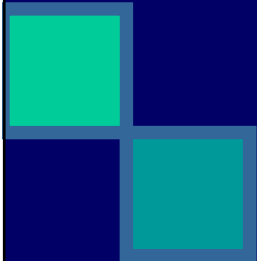

Dohled v oblasti el. platebních prostředků

- Vykonává Česká národní banka v rámci dohledu nad finančním trhem
 - Vydává vzorové obchodní podmínky
 - Shromažďuje obchodní podmínky všech vydavatelů
 - Ukládá pokuty až do výše 1.000.000 Kč
 - Rozhoduje ve správním řízení
-

Instituce elektronických peněz

-
- a.s. nebo e.s. se sídlem v ČR
 - Licence od ČNB
 - Činností vydávání elektronických peněz
 - Nesmí poskytovat úvěry ani nabývat
 - Základní kapitál alespoň 35.000.000 Kč
 - §§ 18b – 18f zákona o platebním styku
 - Vztahují se na ni i některá ustanovení zákona o bankách
-

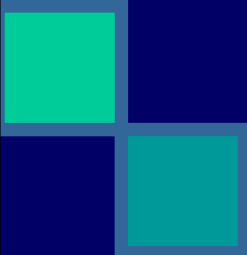

Prameny právní úpravy – el. platební prostředky

- Zákon o platebním styku
 - Zákon o bankách
 - Zákon o České národní bance
 - Zákon o finančním arbitrovi
 - Směrnice 2000/46/ES – není přímo použitelná
-

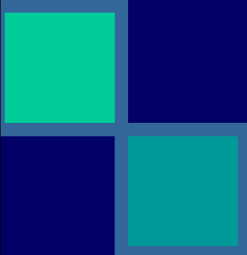

Shrnutí na závěr

-
- Elektronické platební prostředky
 - =
 - elektronické peněžní prostředky (obsahují elektronické peníze v sobě)
 - +
 - prostředky vzdáleného přístupu k peněžní hodnotě (neobsahují elektronické peníze v sobě, platební karty)
-

Děkuji vám za pozornost

-
- Dotazy?
 - -> Mgr. Bc. Libor Kyncl
 - -> libor.kyncl@law.muni.cz
 - -> IS MU
-